

Република Србија
Министарство финансија

БИЛТЕН

СЛУЖБЕНА ОБЈАШЊЕЊА И
СТРУЧНА МИШЉЕЊА ЗА ПРИМЕНУ
ФИНАНСИЈСКИХ ПРОПИСА

Број 6
јун 2023.
година LXIII
ISSN 0354-3242

БИЛТЕН
СЛУЖБЕНА ОБЈАШЊЕЊА И СТРУЧНА МИШЉЕЊА ЗА
ПРИМЕНУ ФИНАНСИЈСКИХ ПРОПИСА

Број 6
јун 2023.
година LXIII
ISSN 0354-3242

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
МИНИСТАРСТВО ФИНАНСИЈА
БЕОГРАД

Оснивач и издавач
Министарство финансија Републике Србија
Београд, Кнеза Милоша 20
www.mfin.gov.rs

(Оснивачка и издавачка права преузета од Министарства финансија СРЈ на основу
Споразума о преносу оснивачких права бр. 651-01-1/2003)

За издавача
Синиша Мали, потпредседник Владе и министар финансија

Уређивачки одбор
Ана Панчић, др Драган Демировић,
Снежана Карановић, Јасмина Кнежевић

Главни уредник
Ана Панчић
шеф Одсека за односе Министарства са јавношћу

Уредник
Јасмина Кнежевић
jasmina.knezevic@mfin.gov.rs

Редакција
БИЛТЕН Службена објашњења и стручна мишљења
за примену финансијских прописа
Министарство финансија Републике Србије
Кнеза Милоша 20, 11000 Београд

Припрема
Штампарија Министарства финансија Републике Србије
Београд, Кнеза Милоша 20

Tel. 011/765 2374 bilten@mfin.gov.rs

Билтен излази месечно.
Copyright © 2003-2023 by Министарство финансија Републике Србије
Сва права задржана.

С А Д Р Ж А Ј
ЈАВНИ ПРИХОДИ

ПОРЕЗИ

1. Да ли постоји обавеза плаћања пореза на додату вредност, акцизе и накнаде за коришћење јавних добара за примање новчаних средстава на име накнаде штете? 7

ПОРЕЗ НА ДОДАТУ ВРЕДНОСТ

1. Порески третман промета услуга посредовања које се односе на промет добара намењених непосредним потребама летилица које се претежно користе уз накнаду у међународном ваздушном саобраћају 9

2. Да ли се Управа за заједничке послове републичких органа сматра обвезником из члана 9. став 2. ЗПДВ за промет услуга конзумације јела и пића на лицу места?..... 11

3. Настанак пореске обавезе код изградње грађевинских објеката уколико извођач радова ангажован на основу уговора о грађењу код којег се примењују FIDIC правила допреми добра на градилиште и изда рачун пре преузимања грађевинског објекта или дела грађевинског објекта од стране примаоца..... 13

4. Да ли обвезник ПДВ који набавља или изнајмљује путничке аутомобиле од другог обвезника ПДВ, а које неће користити искључиво за обављање делатности наведених у члану 29. став 2. Закона о ПДВ, има право на одбитак претходног пореза?.. 16

5. Порески третман промета услуга повраћаја ПДВ путницима који у Републици Србији немају пребивалиште ни боравиште 19
-

Да ли је обвезник ПДВ - оператор дужан да обвезнику ПДВ - продавцу добара изда електронску фактуру по основу потраживања новчаних средстава на име повраћаја укупног износа ПДВ путницима из члана 86. став 7. ППДВ?

ПОРЕЗИ НА ИМОВИНУ

1. Да ли се плаћа порез на имовину када порески обвезник има својински удео на земљишту површине веће од десет ари, као и право својине на граничном земљишту, ако је укупна површина земљишта која припада истом обвезнику већа, односно мања од десет ари? 23

2. Да ли се објекти за које је обвезник привредно друштво чија је регистрована делатност 0729 - Експлоатација руда осталих црних, обојених племенитих и осталих метала, и то пословне зграде у којима се обављају административни послови који су у директној вези са пословима експлоатације, апартмани за смештај радника који се баве пословима експлоатације, ауто-перионице, просторије које служе за одржавање рударских машина и возила који се користе за обављање послова експлоатације и складишта за опасне материје које настају приликом обављања послова експлоатације, у смислу утврђивања основице пореза на имовину сматрају експлоатационим објектима па је њихова вредност (која се са вредношћу припадајућег земљишта укључује у основицу пореза на имовину) - њихова књиговодствена вредност (при томе се наводи да се вредност наведених објеката у пословним књигама евидентира одвојено од вредности припадајућег земљишта)? 26

АКЦИЗЕ

1. Могућност ослобађања од плаћања акцизе у случају када се домаћа роба, у овом случају цигарете, које су биле претходно извезене, враћају у складу са царинским прописима као непродате на подручје Републике Србије и које су ослобођене од

плаћања увозних дажбина и пореза на додату вредност у складу са законом, при чему исте нису обележене акцизним маркицама, а произвођач предметних цигарета има акцизно складиште .31

2. Остваривање права на рефакцију плаћене акцизе на деривате нафте - течни нафтни гас који се користи у индустријске сврхе, у конкретном случају када привредно друштво наведени дериват нафте користи као енергент за сушење и конзервисање (кување, маринирање и пастеризацију) шумских печурака, као и сушење лековитог и ароматичног биља 33

ЦАРИНЕ

1. Поступање с робом која је увезена у Републику Србију уз ослобођење од плаћања увозних дажбина на основу међународног уговора (Финансијски уговор Повезане школе у Србији између Републике Србије и Европске инвестиционе банке), а која након стопања пројекта дигитализације школа у Републици Србији неће бити употребљена у сврхе за које је увезена.....37

2. Провера тачности и потпуности података у јединственој царинској исправи који се односе на преференцијално порекло робе 40

ФИСКАЛИЗАЦИЈА

1. Обавеза евидентирања промета преко електронског фискалног уређаја приликом промета добара и услуга - продаја резервних делова и услуга уградње истих, правним и физичким лицима у једном пословном простору, при чему се преко 80% промета остварује са правним лицима међу којима су и правна лица из јавног сектора 45

2. Обавеза регистрованог пољопривредног газдинстава у вези са евидентирањем промета преко електронског фискалног уређаја.....46

---

3. Да ли постоји обавеза евидентирања промета преко електронског фискалног уређаја у случају када се пољопривредни произвођач, који има регистровано пољопривредно газдинство и који не води пословне књиге, бави узгојем и продајом цвећа и другог биља у расаднику и на пијачним тезгама? 51

ФИНАНСИЈСКИ СИСТЕМ

РАЧУНОВОДСТВО

1. а) С обзиром да пословна година матичне фирме 01.07-30.06. још увек није завршена, да ли бисмо у овом тренутку могли да прикупимо сву потребну документацију и поднесемо захтев Министарству за одобрење измене периода фискалне године и да ли би у том случају матично предузеће требало да нам достави копију консолидованих извештаја за претходну пословну годину 01.7.2021-30.06.2022. (јер ова пословна година још увек није завршена и још увек немају те податке)? 53

б) Уколико је потврдан одговор под а), који би био рок за домаће правно лице које подноси захтев за измену периода фискалне године да се након добијања сагласности од стране Министарства доставе биланси за прву половину године 01.01.2022-30.06.2022. (који су датуми за предају финансијског и пореског биланса)?

в) Који би био најбољи реалан моменат да уђемо у ову процедуру? Да ли је могуће да већ сада ове године можемо добити сагласност за отпочињање извештавања за 2023. са новим датумом фискалне године 01.07.2023-30.06.2024. или ову могућност можемо да стекнемо тек за наредни период (01.07.2024-30.06.2025)?

ПОДСЕТНИК

Финансијски прописи донети у јуну 2023. године.....57

ЈАВНИ ПРИХОДИ

ПОРЕЗИ

1. Да ли постоји обавеза плаћања пореза на додату вредност, акцизе и накнаде за коришћење јавних добара за примање новчаних средстава на име накнаде штете?

(Мишљење Министарства финансија, бр. 000158411 2023 10520 004 000 430 002 од 13.6.2023. год.)

Поводом вашег захтева од 5.06.2023. године, који сте доставили Министарству финансија - Сектору за фискални систем, а који је у вези са вашим захтевом од 16.03.2023. године, поново вас обавештавамо да са аспекта примене прописа којима се уређују порез на додату вредност, акцизе и накнаде за коришћење јавних добара, примање новчаних средстава на име накнаде штете не доводи до обавезе плаћања пореза на додату вредност, акцизе и накнаде за коришћење јавних добара, уз напомену да се питање правне квалификације исплате новчаних средстава у сваком конкретном случају, па и у случају наведеном у вашем захтеву од 5.06.2023. године, утврђује у складу са прописима којима се уређују облигациони односи. Наиме, предметно питање није уређено прописима из области јавних прихода. С тим у вези, Министарство

финансија - Сектор за фискални систем није надлежан за оцену правне квалификације исплате новчаних средстава наведене у Закључку Владе од 1. јуна 2023. године.

Напомињемо да смо вам већ издали суштински истоветно мишљење под бројем: 011-00-00257/2023-04 од 21.03.2023. године.

ПОРЕЗ НА ДОДАТУ ВРЕДНОСТ

1. Порески третман промета услуга посредовања које се односе на промет добара намењених непосредним потребама летилица које се претежно користе уз накнаду у међународном ваздушном саобраћају

(Мишљење Министарства финансија, бр. 011-00-516/2023-04 од 19.6.2023. год.)

Законом о порезу на додату вредност („Службени гласник РС“, бр. 84/04, 86/04 - исправка, 61/05, 61/07, 93/12, 108/13, 68/14 - др. закон, 142/14, 83/15, 108/16, 113/17, 30/18, 72/19, 153/20 и 138/22, у даљем тексту: Закон) прописано је пореско ослобођење са правом на одбитак претходног пореза за промет добара и услуга намењених непосредним потребама летилица које се претежно користе уз накнаду у међународном ваздушном саобраћају. Правилником о порезу на додату вредност („Службени гласник РС“, бр. 37/21, 64/21, 127/21, 49/22, 59/22, 7/23 и 15/23, у даљем тексту: Правилник) уређено је да се прометом добара намењених непосредним потребама тих летилица сматра испорука горива и мазива, хране, пића, штампе, добара намењених продаји у летилицама и др. Пореско ослобођење са правом на одбитак претходног пореза прописано је и за услуге посредовања које се односе на промет добара намењених непосредним потребама летилица које се претежно користе уз накнаду у међународном ваздушном саобраћају.

Према томе, под претпоставком да, у конкретном случају, обвезник ПДВ продаје добра путницима у летилицама које се претежно користе уз накнаду у међународном ваздушном саобраћају у име и за рачун другог обвезника ПДВ са седиштем у Републици Србији, реч је о промету услуга посредовања за који је прописано пореско ослобођење са правом на одбитак претходног пореза.

***

Одредбама члана 3. Закона прописано је да су предмет опорезивања ПДВ испорука добара и пружање услуга (у даљем тексту: промет добара и услуга) које порески обвезник изврши у Републици уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику.

Промет добара, у смислу овог закона, а у складу са одредбом члана 4. став 1. Закона, је пренос права располагања на телесним стварима (у даљем тексту: добра) лицу које тим добрима може располагати као власник, ако овим законом није друкчије одређено.

Промет услуга, у смислу овог закона, а у складу са одредбом члана 5. став 1. Закона, су сви послови и радње у оквиру обављања делатности који нису промет добара из члана 4. овог закона.

Одредбом члана 24. став 1. тачка 10) Закона прописано је да се ПДВ не плаћа на испоруке летилица, сервисирање, поправке, одржавање, чартерисање и изнајмљивање летилица, које се претежно користе уз накнаду у међународном ваздушном саобраћају, као и испоруке, изнајмљивање, поправке и одржавање добара намењених опремању тих летилица.

Одредбом члана 24. став 1. тачка 11) Закона прописано је пореско ослобођење са правом на одбитак претходног пореза за промет добара и услуга намењених непосредним потребама летилица из тачке 10) овог става.

Сагласно одредби члана 24. став 1. тачка 17) Закона, ПДВ се не плаћа на услуге посредовања које се односе на промет добара и услуга из тач. 1)-16) овог става.

Према одредби члана 103. став 1. Правилника, пореско ослобођење из члана 24. став 1. тач. 10) и 11) Закона, обвезник ПДВ, односно други порески дужник у складу са Законом може да оствари за испоруке летилица, сервисирање, поправке, одржавање, чартерисање и изнајмљивање летилица, за испоруке, изнајмљивање, поправке и одржавање добара намењених опремању тих летилица и за промет добара и услуга за потребе домаћих летилица које се

претежно користе уз накнаду у међународном ваздушном саобраћају, као и за потребе страних летилица које користе нерезидентна предузећа, ако поседује:

1) документ о промету добара и услуга (уговор, рачун и др.) извршеном лицу које наведена добра и услуге користи за пружање услуга међународног превоза у ваздушном саобраћају;

2) изјаву власника домаће летилице да се та летилица користи, уз накнаду, претежно у међународном ваздушном саобраћају, односно изјаву купца летилице да ће се та летилица, уз накнаду, претежно користити у међународном ваздушном саобраћају.

Домаћа летилица из става 1. овог члана користи се претежно у међународном ваздушном саобраћају ако, у шест месеци који претходе пореском периоду, односно у шест месеци након пореског периода, за који се подноси пореска пријава, од укупног броја летова у том периоду оствари или ће остварити више од 80% летова у међународном ваздушном саобраћају (члан 103. став 2. Правилника).

Прометом добара намењених непосредним потребама летилица из става 1. овог члана сматра се испорука горива и мазива, хране, пића, штампе, добара намењених продаји у летилицама и др. (члан 103. став 3. Правилника).

2. Да ли се Управа за заједничке послове републичких органа сматра обвезником из члана 9. став 2. ЗПДВ за промет услуга конзумације јела и пића на лицу места?

(Мишљење Министарства финансија, бр. 011-00-402/2023-04 од 09.6.2023. год.)

У складу са одредбом члана 9. став 1. Закона о порезу на додату вредност („Службени гласник РС“, бр. 84/04, 86/04 - исправка, 61/05, 61/07, 93/12, 108/13, 68/14 - др. закон, 142/14, 83/15, 108/16, 113/17, 30/18, 72/19, 153/20 и 138/22, у даљем тексту:

ЗПДВ), Република и њени органи, органи територијалне аутономије и локалне самоуправе, као и правна лица основана законом, односно актом органа Републике, територијалне аутономије или локалне самоуправе у циљу обављања послова државне управе или локалне самоуправе (у даљем тексту: Република, органи и правна лица), нису обвезници у смислу овог закона ако обављају промет добара и услуга из делокруга органа, односно у циљу обављања послова државне управе или локалне самоуправе.

Међутим, одредбом става 2. истог члана ЗПДВ прописано је, између осталог, да су Република, органи и правна лица обвезници за наведени промет добара и услуга за који би изузимање од обавезе у смислу става 1. овог члана могло да доведе до нарушавања конкуренције. Сматра се да би изузимање од обавезе у смислу става 1. овог члана могло да доведе до нарушавања конкуренције, у смислу овог закона, ако промет добара и услуга из става 1. овог члана, осим Републике, органа и правних лица, врши и друго лице.

Према томе, имајући у виду да питање могућности нарушавања конкуренције за сврху примене правила која се односе на одређивање када се Република, органи и правна лица сматрају обвезницима у смислу ЗПДВ није уређено Законом о заштити конкуренције („Службени гласник РС“, бр. 51/09 и 95/13), већ да је уређено ЗПДВ, оцена Комисије за заштиту конкуренције да ли одређено лице представља учесника на тржишту на којег се примењује Закон о заштити конкуренције и да ли то лице својом пословном активношћу може да доведе до нарушавања конкуренције у складу са Законом о заштити конкуренције, нема утицај на примену правила која су прописана ЗПДВ. С тим у вези, мишљења смо да се за промет услуга конзумације јела и пића на лицу места Управа за заједничке послове републичких органа сматра обвезником из члана 9. став 2. ЗПДВ, почев од 1. јануара 2013. године, што је и наведено у мишљењу Министарства финансија и привреде број: 413-00-211/2012-04 од 15.11.2012. године.

***

Одредбама члана 3. ЗПДВ прописано је да су предмет опорезивања ПДВ испорука добара и пружање услуга (у даљем тексту: промет добара и услуга) које порески обвезник изврши у Републици уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику.

Промет услуга, у смислу овог закона, а у складу са одредбом члана 5. став 1. ЗПДВ, су сви послови и радње у оквиру обављања делатности који нису промет добара из члана 4. овог закона.

Према одредби члана 9. став 1. ЗПДВ, Република и њени органи, органи територијалне аутономије и локалне самоуправе, као и правна лица основана законом, односно актом органа Републике, територијалне аутономије или локалне самоуправе у циљу обављања послова државне управе или локалне самоуправе (у даљем тексту: Република, органи и правна лица), нису обвезници у смислу овог закона ако обављају промет добара и услуга из делокруга органа, односно у циљу обављања послова државне управе или локалне самоуправе.

Република, органи и правна лица обвезници су за промет добара и услуга из става 1. овог члана за који би изузимање од обавезе у смислу става 1. овог члана могло да доведе до нарушавања конкуренције, као и за промет добара и услуга изван делокруга органа, односно ван обављања послова државне управе или локалне самоуправе, а који су опорезиви у складу са овим законом. Сматра се да би изузимање од обавезе у смислу става 1. овог члана могло да доведе до нарушавања конкуренције, у смислу овог закона, ако промет добара и услуга из става 1. овог члана, осим Републике, органа и правних лица, врши и друго лице (став 2. истог члана ЗПДВ).

3. Настанак пореске обавезе код изградње грађевинских објеката уколико извођач радова ангажован на основу

уговора о грађењу код којег се примењују FIDIC правила допреми добра на градилиште и изда рачун пре преузимања грађевинског објекта или дела грађевинског објекта од стране примаоца

(Мишљење Министарства финансија, бр. 011-00-540/2023-04 од 01.6.2023. год.)

У складу са Законом о порезу на додату вредност („Службени гласник РС“, бр. 84/04, 86/04 - исправка, 61/05, 61/07, 93/12, 108/13, 68/14 - др. закон, 142/14, 83/15, 108/16, 113/17, 30/18, 72/19, 153/20 и 138/22, у даљем тексту: Закон), пореска обавеза код изградње грађевинских објеката настаје даном када се најраније изврши једна од следећих радњи: промет добара и услуга, односно наплата, односно плаћање ако је накнада или део накнаде наплаћен, односно плаћен у новцу пре промета добара и услуга. Промет добара код изградње грађевинских објеката настаје даном преузимања грађевинског објекта или дела објекта од стране примаоца, уз напомену да ако се у току изградње издају ситуације реч је о дану када је надзорни орган ангажован од стране инвеститора - примаоца потписао ситуацију.

С тим у вези, уколико извођач радова ангажован на основу уговора о грађењу код којег се примењују FIDIC правила допреми добра на градилиште и изда рачун пре преузимања грађевинског објекта или дела грађевинског објекта од стране примаоца (што значи да добра допремљена на градилиште на дан издавања рачуна, између осталог, нису ни уграђена), са аспекта Закона није дошло до промета грађевинског објекта, односно његовог дела, а самим тим ни до настанка пореске обавезе за тај промет. Напомињемо, ако дође до плаћања по тако издатом рачуну, реч је о авансу на који се примењују правила прописана Законом.

***

Одредбама члана 3. Закона прописано је да су предмет опорезивања ПДВ испорука добара и пружање услуга (у даљем тексту: промет добара и услуга) које порески обвезник изврши у Републици уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику.

Промет добара, у смислу овог закона, а у складу са одредбом члана 4. став 1. Закона, је пренос права располагања на телесним стварима (у даљем тексту: добра) лицу које тим добрима може располагати као власник, ако овим законом није друкчије одређено.

Прометом добара, у смислу овог закона, сматра се и испорука добара произведених или састављених по налогу наручиоца, од материјала испоручиоца, ако се не ради само о додацима или другим споредним материјалима (члан 4. став 3. тачка 6) Закона).

Према одредби члана 10. став 1. тачка 1) Закона, порески дужник, у смислу овог закона, је обвезник који врши опорезиви промет добара и услуга, осим када обавезу плаћања ПДВ у складу са овим чланом има друго лице.

Одредбом члана 10. став 2. тачка 3) Закона прописано је да је, изузетно од става 1. тачка 1) овог члана, порески дужник прималац добара и услуга из области грађевинарства, обвезник ПДВ, односно лице из члана 9. став 1. овог закона, за промет извршен од стране обвезника ПДВ, ако је вредност тог промета већа од 500.000 динара, без ПДВ.

Одредбама члана 14. став 1. тачка 2) Закона прописано је да промет добара настаје даном преузимања добара од стране примаоца у случају уградње или монтаже добара од стране испоручиоца или, по његовом налогу, трећег лица.

Одредбе ст. 1. и 2. овог члана односе се и на делимичне испоруке (члан 14. став 3. Закона).

Делимичне испоруке из става 3. овог члана постоје ако је за испоруку одређених делова економски дељиве испоруке посебно уговорена накнада (члан 14. став 4. Закона).

Одредбама члана 16. Закона прописано је да пореска обавеза настаје даном када се најраније изврши једна од следећих радњи:

- 1) промет добара и услуга;
- 2) наплата, односно плаћање ако је накнада или део накнаде наплаћен, односно плаћен у новцу пре промета добара и услуга;
  - 2а) издавање рачуна код услуга из члана 5. став 3. тачка 1) овог закона, услуга непосредно повезаних са тим услугама, као и услуга техничке подршке приликом коришћења софтвера, хардвера и друге опреме на одређени временски период;
  - 3) настанак обавезе плаћања царинског дуга, код увоза добара, а ако те обавеза нема, даном у којем би настала обавеза плаћања тог дуга.

4. Да ли обвезник ПДВ који набавља или изнајмљује путничке аутомобиле од другог обвезника ПДВ, а које неће користити искључиво за обављање делатности наведених у члану 29. став 2. Закона о ПДВ, има право на одбитак претходног пореза?

(Мишљење Министарства финансија, бр. 011-00-654/2022-04 од 22.5.2023. год.)

У складу са Законом о порезу на додату вредност („Службени гласник РС“, бр. 84/04, 86/04 - исправка, 61/05, 61/07, 93/12, 108/13, 68/14 - др. закон, 142/14, 83/15, 108/16, 113/17, 30/18, 72/19, 153/20 и 138/22, у даљем тексту: Закон), обвезник нема право на одбитак претходног пореза, између осталог, по основу набавке, производње и увоза путничких аутомобила, изнајмљивања, одржавања, поправки и других услуга, које су повезане са коришћењем путничких аутомобила.

Међутим, ако обвезник путничке аутомобиле користи искључиво за обављање делатности наведених у закону (нпр. за промет - продају, изнајмљивање и др.), има право на одбитак

претходног пореза обрачунатог од стране претходног учесника у промету, уз испуњење осталих услова прописаних Законом.

Према томе, обвезник ПДВ који набавља или изнајмљује путничке аутомобиле од другог обвезника ПДВ, које неће користити искључиво за обављање делатности наведених у члану 29. став 2. Закона, нема право да ПДВ обрачунат од стране обвезника ПДВ који му је извршио промет путничких аутомобила, односно промет услуга давања у закуп путничких аутомобила одбије као претходни порез.

***

Сагласно одредби члана 27. Закона, претходни порез је износ ПДВ обрачунат у претходној фази промета добара и услуга, односно плаћен при увозу добара, а који обвезник може да одбије од ПДВ који дугује.

Према одредбама члана 28. став 1. Закона, право на одбитак претходног пореза обвезник може да оствари ако добра набављена у Републици или из увоза, укључујући и набавку опреме, као и објеката за вршење делатности и економски дељивих целина у оквиру тих објеката (у даљем тексту: објекти за вршење делатности), односно примљене услуге, користи или ће их користити за промет добара и услуга:

- 1) који је опорезив ПДВ;
- 2) за који у складу са чланом 24. овог закона постоји ослобођење од плаћања ПДВ;
- 3) који је извршен у иностранству, ако би за тај промет постојало право на одбитак претходног пореза да је извршен у Републици.

Право на одбитак претходног пореза, према одредбама члана 28. став 2. Закона, обвезник може да оствари ако поседује рачун издат од стране другог обвезника у промету о износу претходног пореза, у складу са овим законом или документ о извршеном увозу

добара у којем је исказан ПДВ и документ којим се потврђује да је исказани ПДВ плаћен приликом увоза.

Одредбама става 3. истог члана Закона прописано је да у пореском периоду у којем су испуњени услови из ст. 1. и 2. овог члана обвезник може да одбије претходни порез од дугованог ПДВ, и то:

- 1) обрачунати и исказани ПДВ за промет добара и услуга, који је или ће му бити извршен од стране другог обвезника у промету;
- 2) ПДВ који је плаћен приликом увоза добара.

Сагласно одредби става 4. истог члана Закона, право на одбитак претходног пореза настаје даном испуњења услова из ст. 1-3. овог члана.

Рачуном из става 2. тачка 1) овог члана сматра се електронска фактура која је прихваћена, односно за коју се сматра да је прихваћена у складу са законом којим се уређује електронско фактурисање (члан 28. став 5. Закона).

Ако је електронска фактура из става 5. овог члана прихваћена најкасније до истека рока за предају пореске пријаве за порески период у којем је настала пореска обавеза у складу са овим законом, обвезник може да оствари право на одбитак претходног пореза најраније за порески период у којем је пореска обавеза настала, независно од тога да ли је електронска фактура издата на дан настанка пореске обавезе или после тог дана (члан 28. став 6. Закона).

Према одредби члана 29. став 1. тачка 1) Закона, обвезник нема право на одбитак претходног пореза по основу набавке, производње и увоза путничких аутомобила, мотоцикала, мотоцикала са бочним седиштем, трицикала, четвороцикала, јахти, чамаца и ваздухоплова, објеката за смештај тих добара, резервних делова, горива и потрошног материјала за њихове потребе, изнајмљивања, одржавања, поправки и других услуга, које су повезане са коришћењем ових превозних средстава, као и добара и услуга који су повезани са коришћењем објеката за смештај тих добара.

Изузетно од става 1. тачка 1) овог члана, а у складу са ставом 2. члана 29. Закона, обвезник има право на одбитак претходног пореза ако превозна средства и друга добра користи искључиво за обављање делатности:

- 1) промета и изнајмљивања наведених превозних средстава и других добара;
- 2) превоза лица и добара или обуку возача за управљање наведеним превозним средствима.

5. Порески третман промета услуга повраћаја ПДВ путницима који у Републици Србији немају пребивалиште ни боравиште

Да ли је обвезник ПДВ - оператор дужан да обвезнику ПДВ - продавцу добара изда електронску фактуру по основу потраживања новчаних средстава на име повраћаја укупног износа ПДВ путницима из члана 86. став 7. ППДВ?

(Мишљење Министарства финансија, бр. 011-00-428/2023-04 од 17.5.2023. год.)

Одредбама члана 3. Закона о порезу на додату вредност („Службени гласник РС“, бр. 84/04, 86/04 - исправка, 61/05, 61/07, 93/12, 108/13, 68/14 - др. закон, 142/14, 83/15, 108/16, 113/17, 30/18, 72/19, 153/20 и 138/22, у даљем тексту: ЗПДВ) прописано је да су предмет опорезивања ПДВ испорука добара и пружање услуга (у даљем тексту: промет добара и услуга) које порески обвезник изврши у Републици уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику.

Према одредби члана 5. став 1. ЗПДВ, промет услуга, у смислу овог закона, су сви послови и радње у оквиру обављања делатности који нису промет добара из члана 4. овог закона.

Одредбом члана 12. став 1. ЗПДВ прописано је да се овим чланом одређује порески обвезник искључиво за сврху примене правила која се односе на одређивање места промета услуга.

Према члану 12. став 2. ЗПДВ, када услугу пружа лице које је обвезник ПДВ у складу са овим законом, пореским обвезником којем се пружа услуга сматра се:

1) свако лице које обавља делатност као трајну активност без обзира на циљ обављања те делатности;

2) правна лица, државни органи, органи територијалне аутономије и локалне самоуправе са седиштем у Републици;

2) страна правна лица, државни органи, органи територијалне аутономије и локалне самоуправе, регистровани за плаћање пореза на потрошњу у држави у којој имају седиште.

Ако се промет услуга врши пореском обвезнику, местом промета услуга сматра се место у којем прималац услуга има седиште или сталну пословну јединицу ако се промет услуга врши сталној пословној јединици која се не налази у месту у којем прималац услуга има седиште, односно место у којем прималац услуга има пребивалиште или боравиште (члан 12. став 4. ЗПДВ).

Ако се промет услуга врши лицу које није порески обвезник, местом промета услуга сматра се место у којем пружалац услуга има седиште или сталну пословну јединицу ако се промет услуга врши из сталне пословне јединице која се не налази у месту у којем пружалац услуга има седиште, односно место у којем пружалац услуга има пребивалиште или боравиште (члан 12. став 5. ЗПДВ).

Изузетно од ст. 4. и 5. овог члана, местом промета услуга које се пружају лицу које није порески обвезник, сматра се место седишта, пребивалишта или боравишта примаоца услуга, ако се ради о услугама банкарског и финансијског пословања и пословања у области осигурања, укључујући реосигурање, осим изнајмљивања сефова (члан 12. став 6. тачка 7) подтачка (6) ЗПДВ).

Одредбом члана 25. став 1. тачка 6) ЗПДВ прописано је да се ПДВ не плаћа у промету новца и капитала, и то код пословања и посредовања у пословању новчаним потраживањима, чековима,

меницама и другим сличним хартијама од вредности, осим наплате потраживања за друга лица.

У складу са наведеним законским одредбама, на промет услуга повраћаја ПДВ путницима који у Републици Србији немају пребивалиште ни боравиште, а које по својој суштини представљају услуге наплате потраживања за друга лица из члана 25. став 1. тачка б) ЗПДВ, ПДВ се не обрачунава и не плаћа, с обзиром да место промета тих услуга није у Републици Србији. По основу промета предметних услуга обвезник ПДВ има право на одбитак претходног пореза у складу са Законом.

Повраћај ПДВ путницима који у Републици Србији немају пребивалиште ни боравиште, а који отпремају добра у иностранство у личном пртљагу, уређен је ЗПДВ и Правилником о порезу на додату вредност („Службени гласник РС“, бр. 37/21, 64/21, 127/21, 49/22, 59/22, 7/23 и 15/23, у даљем тексту: ППДВ).

Према члану 86. ст. 1, 2, 5. и 7. ППДВ, путнику или другом подносиоцу захтева плаћени ПДВ се враћа ако у прописаном року достави продавцу од којег су купљена добра или оператору документацију на којој је царински орган потврдио да су испуњени услови за повраћај ПДВ у складу са ППДВ, при чему се достављањем наведене документације сматра да је поднет захтев путника за повраћај ПДВ. Ако је захтев путника за повраћај ПДВ поднет оператору, оператор има право да по том основу од путника наплати накнаду (провизију), тако да путнику враћа укупан износ ПДВ умањен за износ накнаде (провизију) оператора, у динарима, готовинском исплатом која се врши одмах, односно исплатом на рачун који је наведен у захтеву путника за повраћај ПДВ у року од 15 дана од дана пријема захтева путника за повраћај ПДВ ако је тај захтев поднет поштом. У том случају, оператор доставља продавцу

потврду да је путнику извршио повраћај ПДВ, а продавац оператору врши повраћај укупног износа ПДВ на рачун у банци.

По основу потраживања новчаних средстава на име повраћаја укупног износа ПДВ путницима из члана 86. став 7. ППДВ, обвезник ПДВ - оператор није дужан да обвезнику ПДВ - продавцу добара од којег потражује наведена новчана средства изда електронску фактуру прописану Законом о електронском фактурисању („Службени гласник РС“, бр. 44/21, 129/21 и 138/22, у даљем тексту ЗЕФ). Наиме, у овом случају није реч о трансакцији која се односи на испоруку добара, односно пружање услуга која се врши између два субјекта приватног сектора - обвезника ПДВ за коју постоји обавеза издавања електронске фактуре у складу са ЗЕФ.

ПОРЕЗИ НА ИМОВИНУ

1. Да ли се плаћа порез на имовину када порески обвезник има својински удео на земљишту површине веће од десет ари, као и право својине на граничном земљишту, ако је укупна површина земљишта која припада истом обвезнику већа, односно мања од десет ари?

(Мишљење Министарства финансија, бр. 000161236 2023 10520 004 000 011 001 од 15.6.2023. год.)

Према одредби члана 2. став 1. тач. 1) и 3) Закона о порезима на имовину („Службени гласник РС“, бр. 26/01, 45/02 – СУС, 80/02, 80/02 – др. закон, 135/04, 61/07, 5/09, 101/10, 24/11, 78/11, 57/12 – УС, 47/13, 68/14 – др. закон, 95/18, 99/18 – УС, 86/19, 144/20, 118/21 и 138/22, у даљем тексту: Закон), порез на имовину се плаћа на непокретности које се налазе на територији Републике Србије, и то на:

- право својине, односно на право својине на земљишту површине преко 10 ари, односно на
- право коришћења грађевинског земљишта површине преко 10 ари, у складу са законом којим се уређује правни режим грађевинског земљишта.

Према одредби члана 2. став 2. Закона, непокретностима се, у смислу става 1. тог члана, сматрају грађевинско, пољопривредно, шумско и друго земљиште, као и стамбене, пословне и друге зграде, станови, пословне просторије, гараже и други (надземни и подземни) грађевински објекти, односно њихови делови.

Кад се порез плаћа на право из члана 2. став 1. тач. 1) и 3) Закона, предмет опорезивања је укупна површина тог земљишта (члан 2. став 3. Закона).

Обвезник пореза на имовину је правно и физичко лице (које води, односно које не води пословне књиге), отворени инвестициони

фонд, односно алтернативни инвестициони фонд, који нема својство правног лица а који је уписан у одговарајући регистар у складу са законом, које је на непокретности на територији Републике Србије ималац права, корисник или држалац, из члана 2. став 1. Закона на које се порез на имовину плаћа у складу са чл. 2. и 2а Закона (члан 4. став 1. Закона).

Када су на истој непокретности више лица обвезници, обвезник је свако од тих лица сразмерно свом уделу у односу на целу непокретност (члан 4. став 3. Закона).

Када удели обвезника из члана 4. став 3. Закона на истој непокретности нису одређени, за сврху опорезивања порезом на имовину сматраће се да су једнаки (члан 4. став 4. Закона).

Према одредби члана 4. став 5. Закона, када су на земљишту више лица обвезници пореза на имовину као имаоци права из члана 2. став 1. тач. 1) и 3) Закона, обвезник је свако од тих лица сразмерно свом уделу у односу на укупну површину земљишта, па и кад је сразмерна површина удела појединог обвезника мања од десет ари.

Кад ималац права, држалац или корисник из члана 2. став 1. тач. 1) и 3) Закона на земљишту површине до десет ари стекне право, државину или коришћење на граничном земљишту, након чега је површина те физичке целине земљишта преко десет ари, пореска обавеза за то земљиште настаје даном стицања права, државине или коришћења на граничном земљишту (члан 10. став 11. Закона).

Даном престанка пореске обавезе на делу земљишта из члана 2. став 1. тач. 1) и 3) Закона, престаје пореска обавеза на преосталом делу земљишта које је површине до десет ари (члан 10а став 2. Закона).

Према томе, предмет опорезивања порезом на имовину је право својине на земљишту, односно право коришћења грађевинског земљишта, чија је површина преко десет ари, а које се налазе на територији Републике Србије.

Када су више лица имаоци права својине на земљишту које је једна физичка целина површине преко десет ари, односно када

су више лица имаоци права коришћења грађевинског земљишта које је једна физичка целина површине преко десет ари, независно од тога да ли ту целину чини једна или више катастарских парцела које се међусобно граниче - обвезник пореза на имовину је свако од тих лица сразмерно свом уделу у односу на укупну површину тог земљишта, па и кад је сразмерна површина удела појединог обвезника мања од десет ари.

Имајући у виду да је предмет опорезивања земљиште површине преко десет ари, независно од површине припадајућег удела конкретног сувласника на том земљишту, у случају кад је једно лице ималац права сувојине на земљишту површине преко десет ари (па је то земљиште предмет опорезивања) и уједно једини ималац права својине на граничном земљишту чија је површина десет ари или мања од десет ари, то лице порез на имовину плаћа на:

- земљиште површине која је једнака збиру сразмерне површине удела тог лица у земљишту површине преко десет ари и површине граничног земљишта на коме је то лице ималац права својине - ако је та укупна (збирна) површина преко десет ари;

- сразмерну површину удела пореског обвезника у праву својине на земљишту површине преко 10 ари, када је збир сразмерне површине удела тог лица у земљишту површине преко десет ари и површине граничног земљишта на коме је то лице ималац права својине, једнака или мања од десет ари. У том случају се на гранично земљиште површине једнаке или мање од десет ари које је у својини конкретног лица порез на имовину не плаћа.

Примера ради, уколико је лице сувласник $\frac{1}{2}$ земљишта површине дванаест ари и по том основу обвезник пореза на имовину за сразмерну површину свог удела која је у конкретном случају шест ари, и уједно једини ималац права својине на граничном земљишту површине нпр. пет ари - порез на имовину плаћа на површину земљишта од једанаест ари. Међутим, ако би у наведеном примеру површина граничног земљишта у искључивој својини истог лица била три ара - то земљиште не би било предмет опорезивања јер

укупна површина тог граничног земљишта и сувласничког удела истог лица не прелази десет ари. У том случају би наведено лице било обвезник пореза на имовину само по основу свог сувласничког удела у земљишту површине преко десет ари.

2. Да ли се објекти за које је обвезник привредно друштво чија је регистрована делатност 0729 - Експлоатација руда осталих црних, обојених племенитих и осталих метала, и то пословне зграде у којима се обављају административни послови који су у директној вези са пословима експлоатације, апартмани за смештај радника који се баве пословима експлоатације, ауто-перионице, просторије које служе за одржавање рударских машина и возила који се користе за обављање послова експлоатације и складишта за опасне материје које настају приликом обављања послова експлоатације, у смислу утврђивања основице пореза на имовину сматрају експлоатационим објектима па је њихова вредност (која се са вредношћу припадајућег земљишта укључује у основицу пореза на имовину) - њихова књиговодствена вредност (при томе се наводи да се вредност наведених објеката у пословним књигама евидентира одвојено од вредности припадајућег земљишта)?

(Мишљење Министарства финансија, бр. 011-00-00504/2023-04 од 02.6.2023. год.)

Према одредби члана 7. став 1. Закона о порезима на имовину („Службени гласник РС“, бр. 26/01, 45/02 - СУС, 80/02, 80/02 - др. закон, 135/04, 61/07, 5/09, 101/10, 24/11, 78/11, 57/12 - УС, 47/13, 68/14 - др. закон, 95/18, 99/18 - УС, 86/19, 144/20, 118/21 и 138/22, у даљем тексту: Закон), основица пореза на имовину за непокретности обвезника који води пословне књиге и чију вредност у пословним књигама исказује по методу фер вредности у складу

са међународним рачуноводственим стандардима (МРС), односно међународним стандардима финансијског извештавања (МСФИ) и усвојеним рачуноводственим политикама је фер вредност исказана на последњи дан пословне године обвезника у текућој години.

Текућом годином се сматра календарска година која претходи години за коју се утврђује порез на имовину (члан 6. став 6. Закона).

Према одредби члана 7. став 2. Закона, основицу пореза на имовину пореског обвезника који непокретности у својим пословним књигама не исказује у складу са ставом 1. тог члана чини:

- за неизграђено земљиште - вредност земљишта;
- за објекат на или под земљиштем које није предмет опорезивања, односно за које је обвезник друго лице - вредност објекта;
- за остале непокретности - вредност објеката увећана за вредност припадајућег земљишта које је предмет опорезивања, за које је обвезник исто лице.

Према одредби члана 7. став 3. Закона, вредност непокретности из става 2. тог члана порески обвезник утврђује према елементима из члана 6. став 1. Закона.

Одредбом члана 6. став 1. Закона прописано је да се вредност непокретности из члана 5. Закона утврђује применом елемената корисне површине и просечне цене квадратног метра одговарајућих непокретности у зони у којој се налази непокретност.

Сагласно члану 7. став 4. тач. 1) и 8) Закона, изузетно од става 3. тог члана, вредност непокретности је вредност исказана у пословним књигама на последњи дан пословне године обвезника (у даљем тексту: књиговодствена вредност) у текућој години, и то за:

- експлоатациона поља и експлоатационе објекте, и
- складишне и стоваришне објекте.

За непокретности из члана 7. став 4. Закона, које обвезник у пословним књигама исказује посебно од вредности припадајућег земљишта, осим експлоатационих поља, основицу пореза на имовину чини збир књиговодствених вредности објеката и

вредности припадајућих земљишта које су утврђене у складу са ставом 3. тог члана (члан 7. став 5. Закона).

Складишним и стоваришним објектима из члана 7. став 4. тачка 8) Закона сматрају се (надземни и подземни) објекти који су намењени за преузимање и чување сировина и робе (укључујући и резервоаре и цистерне за складиштење који се сматрају непокретностима, као и објекте за складиштење отпада), који се не користе за промет на мало или за друге намене, односно у делу у коме се не користе за промет на мало или за друге намене (члан 7. став 14. Закона).

Према одредби члана 3. тачка 40) Закона о рударству и геолошким истраживањима („Службени гласник РС“, бр. 101/15, 95/18 - др. закон и 40/21, у даљем тексту: Закон о рударству), рударским објектима, постројењима и уређајима, сматрају се објекти, постројења, машине и уређаји који су у функцији истраживања, експлоатације, транспорта минералних сировина, и то: објекти и постројења у саставу рудника који су непосредно везани за технолошки процес истраживања, експлоатације и припреме минералних сировина и одлагање јаловине и минералних сировина на депонијама за хомогенизацију; машине и уређаји намењени свим фазама технолошких процеса подземне и површинске експлоатације минералних сировина и припреми минералних сировина; машине и уређаји намењени свим фазама технолошког процеса откопавања чврстих минералних сировина кроз бушотине; машине и уређаји намењени свим фазама технолошког процеса откопавања минералних сировина под водом; машине и уређаји намењени свим фазама технолошког процеса гасификације угља непосредно у ложишту; објекти, постројења и уређаји за заштиту рудника од подземних и површинских вода; објекти, постројења и уређаји на нафтним и гасним пољима који су непосредно везани за технолошки процес истраживања, експлоатацију, сепарацију, припрему и транспорт нафте и сабирање гаса; објекти за подземно складиштење природног гаса и сирове нафте, као и других материја

на експлоатационом пољу; објекти, постројења и уређаји који чине целину са електричном мрежом рудника; главни и помоћни магацини експлозива и експлозивних средстава на експлоатационом пољу; објекти, постројења и уређаји за експлоатацију минералних сировина цевним системом и бушотинама и објекти и постројења који служе за сепарацију песка, шљунка и камена.

Експлоатационо поље обухвата простор дефинисан одобрењем за експлоатационо поље или експлоатацију у коме се налазе резерве минералних сировина, као и простор предвиђен за смештај јаловишта и другог рударског отпада, за изградњу објеката припреме минералних сировина, за изградњу објеката одржавања, водозахвата и других рударских објеката, а ограничено је одговарајућим полигоном линијама на површини терена (члан 3. тачка 41) Закона о рударству).

Имајући у виду наведено, основица пореза на имовину за пословне зграде привредног друштва у којима се обављају административни послови који су у вези са регистрованој делатношћу тог друштва, за објекте - апартмане за смештај радника који се баве пословима експлоатације, за ауто-перионице, за сервисне просторије - просторије које служе за одржавање рударских машина и возила који се користе за обављање послова експлоатације, као и за складишта за опасне материје које настају приликом обављања послова експлоатације... обвезника који води пословне књиге и који вредност непокретности у пословним књигама исказује по методу фер вредности, у складу са међународним рачуноводственим стандардима (МРС), односно међународним стандардима финансијског извештавања (МСФИ) и усвојеним рачуноводственим политикама, јесте фер вредност исказана на последњи дан пословне године обвезника у години која претходи години за коју се утврђује порез на имовину.

Ако обвезник који води пословне књиге вредност непокретности у пословним књигама не исказује по методу фер вредности у складу са међународним рачуноводственим

стандардима (МРС), односно међународним стандардима финансијског извештавања (МСФИ) и усвојеним рачуноводственим политикама, основица пореза на имовину:

- за пословне зграде у којима се обављају административни послови који су у вези са пословима експлоатације, за апартмане за смештај радника који се баве пословима експлоатације, за аутоперионице, као и за сервисне просторије - просторије које служе за одржавање рударских машина и возила који се користе за обављање послова експлоатације, јесте вредност тих објеката увећана за вредност припадајућег земљишта које је предмет опорезивања, за које је обвезник исто лице, при чему се вредност наведених објеката утврђује применом елемената њихове корисне површине и просечне цене квадратног метра одговарајућих непокретности у зони у којој се налази непокретност према одлуци јединице локалне самоуправе која је објављена до 30. новембра године која претходи години за коју се утврђује порез на имовину;

- за складишта опасних материја које настају приликом обављања послова експлоатације, чију вредност у пословним књигама обвезник исказује одвојено од вредности припадајућег земљишта јесте збир вредности тих складишта исказана у пословним књигама обвезника на последњи дан пословне године обвезника у години која претходи години за коју се утврђује порез на имовину и вредности припадајућег земљишта.

Нема законског основа да код утврђивања основице пореза на имовину вредност пословних зграда у којима се обављају административни послови, апартмана, аутоперионице, као и просторија које служе за одржавање машина и возила (која са вредношћу припадајућег земљишта чини основицу пореза на имовину) чини вредност из члана 7. став 4. Закона тј. њихова вредност исказана у пословним књигама на последњи дан пословне године обвезника у години која претходи години за коју се утврђује порез на имовину, независно од чињенице да је коришћење побројаних објеката у вези са пословима експлоатације руда и смештајем радника који обављају те послове.

АКЦИЗЕ

1. Могућност ослобађања од плаћања акцизе у случају када се домаћа роба, у овом случају цигарете, које су биле претходно извезене, враћају у складу са царинским прописима као непродате на подручје Републике Србије и које су ослобођене од плаћања увозних дажбина и пореза на додату вредност у складу са законом, при чему исте нису обележене акцизним маркицама, а произвођач предметних цигарета има акцизно складиште

(Мишљење Министарства финансија, бр. 000165894 2023 10520 004 000 011 004 од 21.6.2023. год.)

Одредбом члана 3. став 1. тач. 2) Закона о акцизама („Службени гласник РС“, бр. 22/01 ... и 53/21, у даљем тексту: Закон) прописано је да обавеза по основу акцизе настаје када су акцизни производи увезени у Републику Србију. Према ставу 2. наведеног члана Закона, прописано је да се увезеним акцизним производима сматрају акцизни производи који су увезени у складу са царинским, односно спољнотрговинским прописима.

Према одредби члана 21. Закона, прописано је да је обвезник акцизе дужан да обрачуна акцизу у моменту стављања акцизних производа у промет.

Сходно одредби члана 21а Закона, обавеза обрачунавања акцизе при увозу акцизних производа настаје даном настанка обавезе обрачунавања увозних дажбина, а акцизу обрачунава надлежни царински орган.

Према члану 18. став 1. Закона, прописано је да је обвезник акцизе дужан да при производњи, пре увоза, односно пре стављања у промет цигарета, алкохолних пића и кафе намењене за крајњу потрошњу, осим пива, нискоалкохолних пића која садрже мање од 5% vol алкохола и цигарета које се користе за тестирање квалитета

производа, обележи контролном акцизном маркицом сваки од тих производа посебно.

Сходно ставу 5. наведеног члана Закона, начин и поступак обележавања акцизних производа контролним акцизним маркицама уређен је Уредбом о изгледу контролне акцизне маркице, врсти података на маркици и начину и поступку одобравања и издавања маркица, вођења евиденција о одобреним и издатим маркицама и обележавања цигарета, алкохолних пића и кафе („Службени гласник РС“, 137/04 ... 108/17, у даљем тексту: Уредба).

Одредбом члана 2. став 1. тачка 1) подтачка (2) Уредбе прописано је да се цигарете које су произведене у земљи обележавају контролном акцизном маркицом словне ознаке - Д.

Сагласно наведеним законским и подзаконским одредбама, обавеза обрачунавања акцизе настаје када су акцизни производи, у овом случају цигарете, увезене у Републику Србију, при чему се увезеним акцизним производима сматрају цигарете које су увезене у складу са царинским, односно спољнотрговинским прописима и које су пре увоза обележене прописаним контролним маркицама.

С обзиром на то да се у конкретном случају ради о домаћај роби - цигаретама које су биле претходно извезене, а које се враћају у складу са царинским прописима као непродате на подручје Републике Србије и које су ослобођене од плаћања увозних дажбина и пореза на додату вредност у складу са законом, а које нису обележене прописаним контролним акцизним маркицама, према нашем мишљењу, исте се не могу ставити у промет на тржиште Републике Србије пре обележавања истих прописаним контролним акцизним маркицама.

С тим у вези, мишљења смо да је потребно, ради стављања у промет предметних цигарета, да се, у конкретном случају, спроведе, под царинским надзором и уз одобрење царинског органа, поступак обележавања цигарета прописаним контролним акцизним маркицама које би се вршио у производном погону произвођача цигарета.

Уколико се предметне цигарете стављају у промет на тржиште Републике Србије, исте се под царинским надзором и уз одобрење царинског органа у производном погону произвођача цигарета обележавају контролним акцизним маркицама словне ознаке Д, а обавеза по основу акцизе настаје у моменту окончања одговарајућег царинског поступка, односно стављањем цигарета обележених словном ознаком Д у промет на тржиште Републике Србије.

Уколико су предметне цигарете намењене извозу, исте се под царинским надзором и уз одобрење царинског органа у производном погону произвођача цигарета, ради извоза, обележавају прописаним акцизним маркицама земље у коју се извозе ако је таква обавеза прописана и исте су ослобођене од плаћања акцизе сходно одредби члана 19. став 1. тачка 1) Закона.

2. Остваривање права на рефакцију плаћене акцизе на деривате нафте - течни нафтни гас који се користи у индустријске сврхе, у конкретном случају када привредно друштво наведени дериват нафте користи као енергент за сушење и конзервисање (кување, маринирање и пастеризацију) шумских печурака, као и сушење лековитог и ароматичног биља

(Мишљење Министарства финансија, бр. 011-00-00382/2023-04 од 19.6.2023. год.)

Одредбом члана 39б став 1. Закона о акцизама („Службени гласник РС“, бр. 22/01, 73/01, 80/02, 80/02 - др. закон, 43/03, 72/03, 43/04, 55/04, 135/04, 46/05, 101/05 - др. закон, 61/07, 5/09, 31/09, 101/10, 43/11, 101/11, 93/12, 119/12, 47/13, 68/14 - др. закон, 142/14, 55/15, 103/15, 108/16, 30/18, 153/20 и 53/21, у даљем тексту: Закон) прописано је да купац - крајњи корисник који деривате нафте и биотечности из члана 9. став 1. тач. 3), 4), 5), 6) и 7) овог закона, користи као енергетска горива у производњи електричне и топлотне енергије или када се наведени деривати нафте користе

као енергетско гориво или као репродукциони материјал у индустријске сврхе, може остварити рефакцију плаћене акцизе на те деривате нафте и биотечности, под условом да те деривате нафте и биотечности набавља од увозника, односно произвођача, да је на те деривате нафте и биотечности увозник, односно произвођач платио прописани износ акцизе и да је купац - крајњи корисник платио рачун у коме је исказан обрачунати износ акцизе.

Сходно ставу 3. наведеног члана Закона, право на рефакцију плаћене акцизе на деривате нафте из члана 9. став 1. тач. 3), 4), 5) и 6) овог закона, који се користе као енергетска горива или као репродукциони материјал за индустријске сврхе, остварује лице које те деривате нафте користи за индустријске сврхе.

Ближи услови, начин и поступак за остваривање права на рефакцију плаћене акцизе уређени су Правилником о ближим условина, начину и поступку за остваривање права на рефакцију плаћене акцизе на деривате нафте и биотечности из члана 9. став 1. тач. 3), 4), 5), 6) и 7) Закона о акцизама, који се користе као енергетска горива у производњи електричне и топлотне енергије или у индустријске сврхе („Службени гласник РС“, бр. 38/13, 93/13, 111/15, 101/16, 18/18, 130/21, у даљем тексту: Правилник).

Одредбом члана 2. став 1. Правилника прописано је да право на рефакцију плаћене акцизе на деривате нафте и биотечности из члана 9. став 1. тач. 3), 4), 5), 6) и 7) Закона, може да оствари купац - крајњи корисник који наведене деривате нафте и биотечности користи као енергетска горива у производњи електричне и топлотне енергије, односно када се наведени деривати користе као енергетско гориво или као репродукциони материјал у процесу производње акцизних, односно неакцизних производа у индустријске сврхе.

Према ставу 2. тачка 2) наведеног члана Правилника, рефакција плаћене акцизе из става 1. овог члана остварује се у зависности од намене за које се деривати нафте и биотечности користе, и то: за гасна уља из члана 9. став 1. тачка 3) Закона, која се користе као енергетско гориво за индустријске сврхе, као и за

керозин, течни нафтни гас и за остале деривате нафте који се добијају од фракција нафте које имају распон дестилације до 380°C из члана 9. став 1. тач. 4), 5) и 6) Закона, која се користе за индустријске сврхе, односно када се наведени деривати нафте користе као енергетско гориво или као репродукциони материјал у процесу производње акцизних, односно неакцизних производа, остварује лице које те деривате нафте користи за индустријске сврхе.

Према ставу 3. Правилника, право на рефакцију плаћене акцизе из ст. 1. и 2. овог члана, остварује купац - крајњи корисник под условом да те деривате нафте, односно биотечности набавља од увозника, односно произвођача или је сам увозник, односно произвођач тих деривата нафте, односно биотечности, да је на те деривате нафте, односно биотечности увозник, односно произвођач платио прописани износ акцизе и да је купац - крајњи корисник платио рачун у коме је исказан обрачунати износ акцизе.

Право на рефакцију плаћене акцизе на деривате нафте из члана 9. став 1. тачка 3), 4), 5), 6) и 7) Закона који се користе у индустријске сврхе према члану 9. став 1. тачка 1) Правилника може да оствари лице из члана 2. став 2. тачка 2) овог Правилника ако деривате нафте користи за индустријске сврхе, ако те деривате нафте набавља од увозника, односно произвођача или је сам произвођач, односно увозник тих деривата нафте, под условом да обавља делатности које су према прописима који уређују класификацију делатности обухваћене секторима Б, Ц и Ф Класификације делатности, у складу са законом.

Сходно претходно наведеним законским и подзаконским одредбама, када привредно друштво, у конкретном случају, које је након проширења производних капацитета извршило промену претежне делатности 02.30 - Сакупљање шумских плодова, лековитог и ароматичног биља и гљива из Сектора А - Пољопривреда, шумарство и рибарство Класификације делатности и регистровало као претежну делатност 10.39 - Остала прерада и конзервисање

воћа и поврћа, обухваћену Сектором Ц - Прерађивачка индустрија, с тим да је наставило да се и даље бави сакупљањем и прерадом шумских плодова, гљива, лековитог и ароматичног биља што, како наводите у допису, подразумева сушење, прераду и паковање наведених производа, у чијим процесима се користи течни нафтни гас, према нашем мишљењу, има право на рефакцију плаћене акцизе на течни нафтни гас који користи или ће користити као енергент за део делатности коју обавља, а која је обухваћена Сектором Ц - Прерађивачка индустрија Класификације делатности.

Сагласно претходно наведеном, право на рефакцију плаћене акцизе може се отворити у индустријске сврхе приликом обављања делатности које су према прописима који уређују класификацију делатности обухваћене секторима Б, Ц и Ф Класификације делатности, уз испуњење осталих прописаних услова, при чему надлежни порески орган у сваком конкретном утврђује чињенично стање и сходно томе поступа у оквиру своје надлежности.

ЦАРИНЕ

1. Поступање с робом која је увезена у Републику Србију уз ослобођење од плаћања увозних дажбина на основу међународног уговора (Финансијски уговор Повезане школе у Србији између Републике Србије и Европске инвестиционе банке), а која након стопирања пројекта дигитализације школа у Републици Србији неће бити употребљена у сврхе за које је увезена

(Мишљење Министарства финансија, бр. 011-00-00475/2023-17 од 19.6.2023. год.)

Дописом од 12. маја 2023. године обратили сте се Министарству финансија, Сектор за царински систем и политику, са захтевом за мишљење у погледу поступања с робом која је увезена у Републику Србију уз ослобођење од плаћања увозних дажбина на основу међународног уговора (како се наводи у допису, Финансијски уговор Повезане школе у Србији између Републике Србије и Европске инвестиционе банке), у складу са чланом 259. Царинског закона („Службени гласник РС“, бр. 95/18, 91/19 - др. закон, 144/20, 118/21 и 138/22), а која након стопирања пројекта дигитализације школа у Републици Србији неће бити употребљена у сврхе за које је увезена. Такође, у допису наводите да се део опреме која се неће употребити у пројекту налази у царинском складишту, под царинским надзором и захтевате мишљење и у погледу поступања с том робом.

У вези са претходно изнетим, најпре, указали бисмо на члан 259. Царинског закона, којим је прописано да се одредбе овог закона не примењују на плаћање увозних дажбина за робу која се увози,

као и на спровођење царинског поступка ако је то друкчије уређено међународним уговором.

Чланом 175. Царинског закона прописано је да се страна роба која је намењена за стављање на тржиште Републике Србије или је намењена за приватну употребу или потрошњу унутар царинског подручја Републике Србије ставља у слободан промет. Стављање робе у слободан промет подразумева:

- 1) наплату обрачунате увозне дажбине;
- 2) наплату, по потреби, осталих дажбина, у складу са посебним прописима који се односе на наплату тих дажбина;
- 3) примену мера трговинске политике и забрана и ограничења ако се не примењују пре стављања робе у слободан промет; и
- 4) извршавање осталих формалности утврђених за увоз робе.

Стављањем у слободан промет страна роба стиче царински статус домаће робе.

У погледу располагања с робом која је стављена у слободан промет уз ослобођење од плаћања увозних дажбина, чланом 249. став 1. Царинског закона прописано је да роба која је била ослобођена од плаћања увозних дажбина у складу са одредбама члана 244, члана 245. став 1. тач. 1), 3) и 4) и чл. 246. и 247. овог закона, у року од три године од дана стављања у слободан промет, не може се отуђити, дати на коришћење другом лицу или друкчије употребити, осим у сврхе за које је била ослобођена од плаћања увозних дажбина, пре него што се увозне дажбине плате. Ова роба не може се давати у залог, на позајмицу или као обезбеђење за извршење друге обавезе.

Имајући у виду цитиране одредбе Царинског закона, као и да је, како наводите у допису, роба за потребе пројекта дигитализације школа у Републици Србији, који се финансира на основу Финансијског уговора Повезане школе у Србији између Републике

Србије и Европске инвестиционе банке, увезена уз ослобођење од плаћања увозних дажбина на основу члана 259. Царинског закона (16000 - прописана шифра за овај законски основ за ослобођење), сматрамо да се забрана располагања робом која је стављена у слободан промет уз ослобођење од плаћања увозних дажбина из члана 249. Царинског закона не може применити у конкретном случају, будући да се та забрана односи на случајеве када је роба увезена уз ослобођење у складу са члановима 244, 245. став 1. тач. 1), 3) и 4), 246. и 247. Царинског закона, а у вашем случају, роба је увезена уз ослобођење у складу са чланом 259. Царинског закона.

Што се тиче ваших питања у погледу даљег располагања робом која је увезена уз ослобођење од плаћања увозних дажбина на основу члана 259. Царинског закона (део вашег дописа под називом „прва ситуација“) и која је, сагласно члану 175. став 3. Царинског закона, стекла статус домаће робе, иста може бити враћена у иностранство, било добављачу у иностранству или за потребе других пројеката који ће се реализовати у иностранству, у ком случају ће над предметном робом бити спроведен царински поступак извоза (без потребе да се претходно плате дажбине), будући да је чланом 232. Царинског закона прописано да се домаћа роба која се износи са царинског подручја Републике Србије ставља у поступак извоза. Такође, предметна роба може бити коришћена и за друге пројекте који би се реализовали у Републици Србији, с обзиром да је та роба стекла статус домаће робе и за исту нема ограничења, из угла царинских прописа, у погледу даљег располагања у Републици Србији.

У погледу вашег питања о поступању с робом која се неће употребити у пројекту, а налази у царинском складишту, под царинским надзором (део вашег дописа под називом „друга

ситуација“), најпре, указали бисмо на члан 205. Царинског закона, којим је прописано да се у поступку царинског складиштења страна роба може смештати у просторијама или на другом месту које је царински орган одобрио за тај поступак и које је под царинским надзором (царинска складишта). Према томе, имајући у виду да је реч о роби која није стављена у слободан промет, иста има царински статус стране робе. Уколико постоји намера да иста буде враћена добављачу у иностранство (како наводите у вашем допису), за исту би, у складу са чланом 233. Царинског закона, било потребно поднети декларацију за поновни извоз, без обзира на чињеницу да ли је роба или део те робе плаћен или не добављачу.

2. Провера тачности и потпуности података у јединственој царинској исправи који се односе на преференцијално порекло робе

(Мишљење Министарства финансија, бр. 021-01-00129/2023-17 од 14.6.2023. год.)

У вашем допису наводите да вам је дана 5.05.2023. године, путем препоручене поште, од стране Управе царина - Одељења за накнадну контролу - Одсека за накнадну контролу Нови Сад, достављен Записник о извршеној накнадној контроли. Предмет контроле се односио, како наводите, на проверу тачности и потпуности података у јединственој царинској исправи који се односе на преференцијално порекло робе ПОЛОВАН БАГЕР ГУСЕНИЧАР СА КАШИКОМ, марке: JCB, тип: JS220, снаге: 129KW, година производње: 2015. Наведеним Записником је, како даље наводите, констатовано да се царинска администрација Републике Србије обратила царинској администрацији Велике Британије са молбом за доставу накнадне верификације доказа о пореклу предметне робе. С

обзиром на то да царинска администрација Велике Британије није доставила свој одговор, царинска администрација Републике Србије је упутила ургенцију.

Међутим, као даље наводите, имајући у виду да ни након упућене ургенције царинска администрација Велике Британије није доставила свој одговор царинској администрацији Републике Србије, Тим за накнадну контролу је утврдио да је предметној роби ускраћен преференцијални третман у складу са чланом 33. тачка 6. Анекса III Споразума о партнерству, трговини и сарадњи између Владе Републике Србије и Владе Уједињеног Краљевства Велике Британије и Северне Ирске, и сходно томе утврдио да се не може применити преференцијални третман и стопа царине 0%.

У вези са изнетим, најпре, указујемо да је чланом 35. став 1. Царинског закона („Службени гласник РС“, бр. 95/18, 91/19, 144/20, 118/21 и 138/22) прописано да царински орган може да проверава тачност и потпуност података у декларацији, декларацији за привремени смештај, улазној сажетој декларацији, излазној сажетој декларацији, декларацији за поновни извоз или обавештењу о поновном извозу, као и постојање, веродостојност, тачност и валидност свих пратећих исправа и могу испитати књиговодство декларанта и осталу евиденцију које се односе на активности у вези са предметном робом, или се односе на претходне или накнадне комерцијалне активности које укључују ту робу након што је она пуштена. Царински орган може, такође, прегледати предметну робу и/или узети узорке, ако је то још увек могуће. У ставу 3. истог члана прописано је да ако се накнадном контролом декларације или накнадном контролом царињења утврди да су прописи који се односе на одређени царински поступак примењени на основу нетачних или непотпуних података, царински орган, у складу са царинским и другим прописима, предузима неопходне мере и

доноси одговарајуће одлуке да се неправилности исправе и правно стање усклади с новоутврђеним околностима.

Такође, још бисмо указали на члан 51. став 1. Закона о царинској служби („Службени гласник РС“, бр. 95/18 и 144/20) којим је прописано да царински службеник контролише усклађеност пословања физичких и правних лица са царинским и другим прописима за чију примену је надлежна Управа царина, и то прегледом робе или њеним узорковањем ради лабораторијских испитивања уколико је роба доступна, као и провером постојања, веродостојности и тачности пословних књига, евиденција и других исправа, утврђујући врсте и количине непријављене робе, исправност обрачуна и плаћања царине, пореза, акциза и других дажбина. Чланом 51. став 9. Закона о царинској служби прописано је да царински службеник саставља записник о утврђеном чињеничном стању и доставља га лицу код којег је спроведена накнадна царинска контрола у року од пет дана од дана завршетка контроле. Лице код којег је спроведена накнадна царинска контрола има право да поднесе примедбе на записник у року од пет дана од дана пријема. Ако су у примедбама изнети нови докази и чињенице због којих би требало променити чињенично стање утврђено у записнику или изменити раније правне оцене, царински службеник ће о таквим доказима и чињеницама или о новим правним оценама саставити допунски записник и доставити га лицу коме је достављен записник, а на који се не могу износити нове примедбе. Чланом 51. став 10. Закона о царинској служби прописано је да ако се након спроведене накнадне царинске контроле утврди да прописи који се односе на одређени царински поступак нису правилно примењени, на основу записника о утврђеном чињеничном стању, односно допунског записника, доноси се решење у царинско-управном поступку без одлагања, а

најкасније у року од 60 дана од дана достављања записника, односно допунског записника, на решавање у царинско-управном поступку.

Имајући у виду да у допису наводите да вам је Одељење за накнадну контролу - Одсек за накнадну контролу Нови Сад доставило Записник о извршеној контроли од 27.04.2023. године, произилази да је у току редовни поступак накнадне контроле који спроводи надлежни царински орган. У вези са тим, указали бисмо на члан 28. став 1. Закона о државној управи („Службени гласник РС“, бр. 79/2005, 101/2007, 95/2010, 99/2014, 47/2018 и 30/2018 - др. закон) којим је прописано да министарство може да има један или више органа управе у свом саставу. Затим, чланом 32. став 1. Закона о државној управи прописано је да послове из свог делокруга орган у саставу врши самостално. Према томе, имајући у виду цитиране законске одредбе, Управа царина, као орган у саставу Министарства финансија, послове из свог делокруга врши самостално.

Такође, још бисмо указали да је чланом 30. став 1. Царинског закона прописано да се против првостепене одлуке коју у управном поступку донесе царински орган може изјавити жалба министарству надлежном за послове финансија. Чланом 32. Царинског закона прописано је да се против другостепене одлуке која је донета у управном поступку може, у складу са одредбама закона којим се уређују управни спорови, покренути управни спор пред надлежним судом.

Према томе, имајући у виду све претходно наведено, истичемо да Министарство финансија нема овлашћење да утиче на поступање и одлучивање царинског органа у конкретној управној ствари. Надлежни царински орган ће у поступку накнадне контроле, у складу са царинским прописима и одредбама закона који уређује

општи управни поступак, донети одговарајућу одлуку, против које се може уложити жалба Министарству финансија, Сектору за другостепени порески и царински поступак - Одељењу за другостепени царински поступак.

ФИСКАЛИЗАЦИЈА

1. Обавеза евидентирања промета преко електронског фискалног уређаја приликом промета добара и услуга - продаја резервних делова и услуга уградње истих, правним и физичким лицима у једном пословном простору, при чему се преко 80% промета остварује са правним лицима међу којима су и правна лица из јавног сектора

(Мишљење Министарства финансија, бр. 011-00-00630/2022-04 од 21.6.2023. год.)

Чланом 3. ст. 1. и 2. Закона о фискализацији („Службени гласник РС“, бр. 153/20, 96/21 и 138/22, у даљем тексту: ЗФ) прописано је да је предмет фискализације промет добра и услуга на мало (у даљем тексту: промет на мало) и примљени аванс за промет на мало. Прометом на мало сматра се сваки извршен промет добара и пружање услуга физичким лицима, као и сваки промет добара и услуга у малопродајним објектима, независно од тога да ли је корисник физичко лице, правно лице или предузетник, укључујући и промет извршен путем самонаплатних уређаја - аутомата.

Ставом 4. наведеног члана ЗФ, прописано је да се малопродајним објектом сматра сваки пословни простор и пословна просторија који се примарно користе за промет добара и пружање услуга физичким лицима, као и седиште обвезника фискализације који врши промет на мало преко интернета путем даљинске трговине.

Чланом 4. ст. 1. и 2. ЗФ прописано је да је обвезник фискализације сваки обвезник пореза на приходе од самосталне делатности у смислу закона којим се уређује порез на доходак грађана и сваки обвезник пореза на добит правних лица у смислу закона којим се уређује порез на добит правних лица, који врши промет на мало. Обвезник фискализације је у обавези да евидентира сваки појединачно остварени промет на мало и то независно од начина плаћања (готовином, инстант трансфером одобрења, чеком,

платном картицом, на други безготовински начин и сл.), укључујући и примљене авансе за будући промет на мало, преко електронског фискалног уређаја.

Према томе, када је у питању продаја добара и пружање услуга правним лицима, међу којима су и правна лица из јавног сектора, како наводите у допису у преко 80% случајева, односно када се наведени промет добара и пружање наведених услуга примарно врши правним лицима, тако остварен промет привредни субјект није у обавези да евидентира преко електронског фискалног уређаја, с обзиром на то да се не ради о промету на мало, сагласно члану 3. ЗФ.

С тим тим у вези, сматрамо да нема сметњи да се правним лицима међу којима су и правна лица из јавног сектора за претходно наведен промет добара и услуга врши издавање електронских фактура у складу са прописима који регулишу ову област.

При томе напомињемо да у случају када се претходно наведени промет добара и услуга врши из истог пословног простора, односно пословне просторије физичким лицима, такав промет сматра се прометом на мало сагласно прописима из области фискализације, те је привредни субјект у обавези да исти евидентира преко електронског фискалног уређаја, у складу са претходно наведеним прописима.

2. Обавеза регистрованог пољопривредног газдинстава у вези са евидентирањем промета преко електронског фискалног уређаја

(Мишљење Министарства финансија, бр. 011-00-00387/2023-04 од 12.6.2023. год.)

1. У вези са питањем да ли пољопривредно газдинство уписано у регистар пољопривредних газдинстава у складу са прописима којима се уређује та област, које води пословне књиге,

може да купи електронски фискални уређај (ЕФУ) ради продаје својих производа другим лицима, истичемо следеће:

Сагласно закону којим се уређује порез на доходак грађана, обвезник пореза на приходе од самосталне делатности је физичко лице које остварује приходе обављањем делатности, између осталог, и делатности пољопривреде и шумарства. Обвезником пореза на приходе од самосталне делатности сматра се и обвезник пореза по основу прихода од пољопривреде и шумарства - физичко лице које је носилац породичног пољопривредног газдинства уписано у регистар пољопривредних газдинстава у складу са прописима којима се уређује та област, које води пословне књиге у складу са овим законом и порез на приходе од самосталне делатности плаћа на опорезиву добит (предузетник пољопривредник).

У складу са законом којим се уређује порез на доходак грађана, физичко лице које је носилац породичног пољопривредног газдинства уписано у регистар пољопривредних газдинстава у складу са прописима којима се уређује та област и које води пословне књиге (предузетник пољопривредник) обвезник је фискализације (члан 4. став 1. ЗФ).

Уколико наведена лица врше промет на мало сопствених пољопривредних производа на пијачним тезгама, сличним објектима и другим местима, иста немају обавезу евидентирања промета на мало преко ЕФУ, а под прописаним условима (члан 2. тачка 1) Уредбе).

Напомињемо да су сви обвезници фискализације који се баве продајом добара и услуга на пијачним тезгама и сличним објектима ослобођени обавезе евидентирања промета на мало и примљених аванса за промет на мало преко ЕФУ почев од 1. маја 2022. године закључно са 31. децембром 2023. године, међу којима су и пољопривредна газдинства уписана у регистар пољопривредних газдинстава која воде пословне књиге (члан 4а Уредбе).

Обвезник фискализације (предузетник пољопривредник) који води пословне књиге, ради обављања промета на мало у

малопродајном објекту, који се у смислу прописа из области фискализације примарно користи за промет на мало (ван пијачних тезги, сличних објеката и другим местима), дужан је да у тренутку промета на мало изда фискални рачун коришћењем ЕФУ, чија је употреба одобрена од стране Пореске управе (члана 6. став 1. ЗФ).

Према томе, пољопривредно газдинство уписано у регистар пољопривредних газдинстава које води пословне књиге, може да набави ЕФУ који је одобрен од стране Пореске управе и да ради евидентирања промета на мало преко ЕФУ спроведе све потребне радње прописане законским и поздаконским прописима из области фискализације.

2. У вези са питањем да ли пољопривредно газдинство уписано у регистар пољопривредних газдинстава у складу са прописима којима се уређује та област, које не води пословне књиге, може да купи електронски фискални уређеј (ЕФУ) ради продаје својих производа другим лицима, истичемо да у складу са одредбама закона којим се уређује порез на доходак грађана, приходи које оствари физичко лице које је носилац пољопривредног газдинства уписано у регистар пољопривредних газдинстава у складу са прописима којима се уређује та област, а које не води пословне књиге, нису опорезиви приходи од самосталне делатности. Према томе, сагласно прописима којима се уређује порез на доходак грађана, ова лица нису обвезници пореза на приходе од самосталне делатности, те самим тим нису ни обвезници фискализације и немају обавезу евидентирања промета преко ЕФУ (члан 4. став 1. ЗФ).

3. Предузетници пољопривредници, зависно од добара и места на којима врше продају имају обавезу евидентирања промета на мало преко електронског фискалног уређеја (ЕФУ), изузев у следећим случајевима:

- када врше продају сопствених пољопривредних производа на пијачним тезгама и сличним објектима и другим местима у складу са посебним прописима којима се уређују мале количине

примарних производа животињског порекла, односно хране биљног порекла које служе за снабдевање потрошача, под прописаним условима (члан 2. тачка 1) Уредбе).

- када врше продају својих производа на пијачним тезгама и сличним објектима изнад количина које су прописане сагласно члану 2. тачка 1) Уредбе, а закључно са 31. децембром 2023. године (члан 4а Уредбе).

За наведено није од значаја да ли се промет обавља, како наводите, на кућном прагу или на неком другом месту.

***

Чланом 3. Закона о фискализацији („Службени гласник РС“, бр. 153/20, 96/21 и 138/22, у даљем тексту: ЗФ) прописано је да је предмет фискализације промет добра и услуга на мало (у даљем тексту: промет на мало) и примљени аванс за промет на мало. Прометом на мало сматра се сваки извршен промет добара и пружање услуга физичким лицима, као и сваки промет добара и услуга у малопродајним објектима, независно од тога да ли је корисник физичко лице, правно лице или предузетник, укључујући и промет извршен путем самонаплатних уређаја - аутомата. Прометом на мало не сматра се промет извршен изван малопродајног објекта ако је корисник испоручених добара и пружених услуга, односно добара и услуга које ће бити испоручене или пружене у случају примљених аванса, правно лице, односно обвезник пореза на приходе од самосталне делатности у смислу закона којим се уређује порез на доходак грађана. Малопродајним објектом из става 2. овог члана сматра се сваки пословни простор и пословна просторија који се примарно користе за промет добара и пружање услуга физичким лицима, као и седиште обвезника фискализације који врши промет на мало преко интернета путем даљинске трговине.

Одредбом члана 4. ст. 1. до 3. ЗФ прописано је да је обвезник фискализације сваки обвезник пореза на приходе од самосталне делатности у смислу закона којим се уређује порез на доходак грађана и сваки обвезник пореза на добит правних лица у смислу

законa којим се уређује порез на добит правних лица, који врши промет на мало. Обвезник фискализације је у обавези да евидентира сваки појединачно остварени промет на мало и то независно од начина плаћања (готовином, инстант трансфером одобрења, чеком, платном картицом, на други безготовински начин и сл.), укључујући и примљене авансе за будући промет на мало, преко електронског фискалног уређаја. Изузетно од става 2. овог члана, Влада може, полазећи од техничких и функционалних карактеристика електронских фискалних уређаја и специфичности одређене делатности, на заједнички предлог министарства надлежног за послове финансија и министарства надлежног за послове трговине, одредити делатности код чијег обављања не постоји обавеза евидентирања промета на мало преко електронског фискалног уређаја у смислу става 2. овог члана.

Према одредби члана 6. став 1. ЗФ, обвезник фискализације дужан је да у тренутку промета на мало, укључујући и примљени аванс за будући промет на мало, изда фискални рачун коришћењем електронског фискалног уређаја, који се састоји од елемената (процесор фискалних рачуна и електронски систем за издавање рачуна) чија је употреба одобрена од стране Пореске управе.

Уредбом о одређивању делатности код чијег обављања не постоји обавеза евидентирања промета на мало преко електронског фискалног уређаја („Службени гласник РС“, бр. 32/21, 117/21, 51/22 и 141/22, у даљем тексту: Уредба) одређене су делатности код чијег обављања, због специфичности тих делатности, не постоји обавеза евидентирања промета на мало и примљених аванса за промет на мало преко електронског фискалног уређаја.

Према одредби члана 2. тачка 1) Уредбе, прописано је да се делатностима за које не постоји обавеза евидентирања промета на мало и примљених аванса за промет на мало преко електронског фискалног уређаја сматрају делатности продаје сопствених пољопривредних производа на пијачним тезгама и сличним објектима и другим местима у складу са посебним прописима којима се уређују мале количине примарних производа

животињског порекла, односно хране биљног порекла које служе за снабдевање потрошача, као и другим местима у складу са законом којим се уређује трговина од стране физичког лица - обвезника фискализације који је обвезник пореза на приходе од самосталне делатности у смислу закона којим се уређује порез на доходак грађана, а које није предузетник - обвезник фискализације.

Одредбом члана 4а Уредбе прописано је да обвезници фискализације који се баве продајом добара и услуга на пијачним тезгама и сличним објектима немају обавезу евидентирања промета на мало и примљених аванса за промет на мало преко електронског фискалног уређаја почев од 1. маја 2022. године закључно са 31. децембром 2023. године.

3. Да ли постоји обавеза евидентирања промета преко електронског фискалног уређаја у случају када се пољопривредни произвођач, који има регистровано пољопривредно газдинство и који не води пословне књиге, бави узгојем и продајом цвећа и другог биља у расаднику и на пијачним тезгама?

(Мишљење Министарства финансија, бр. 011-00-00346/2023-04 од 01.6.2023. год.)

Сагласно закону којим се уређује порез на доходак грађана, обвезник пореза на приходе од самосталне делатности је физичко лице које остварује приходе обављањем делатности, између осталог, и делатности пољопривреде и шумарства. Обвезником пореза на приходе од самосталне делатности сматра се и обвезник пореза по основу прихода од пољопривреде и шумарства - физичко лице које је носилац породичног пољопривредног газдинства уписано у регистар пољопривредних газдинстава у складу са прописима којима се уређује та област, које води пословне књиге у складу са овим законом и порез на приходе од самосталне делатности плаћа на опорезиву добит (предузетник пољопривредник).

У складу са законом којим се уређује порез на доходак грађана, физичко лице које је носилац породичног пољопривредног газдинства уписано у регистар пољопривредних газдинстава у складу са прописима којима се уређује та област и које води пословне књиге (предузетник пољопривредник) обвезник је фискализације (члан 4. став 1. ЗФ).

Међутим, у складу са одредбама закона којим се уређује порез на доходак грађана, приходи које оствари физичко лице које је носилац пољопривредног газдинства уписано у регистар пољопривредних газдинстава у складу са прописима којима се уређује та област, а које не води пословне књиге, нису опорезиви приходи од самосталне делатности. То значи да сагласно прописима којима се уређује порез на доходак грађана, ова лица нису обвезници пореза на приходе од самосталне делатности, те самим тим нису ни обвезници фискализације и немају обавезу евидентирања промета преко електронског фискалног уређаја (члан 4. став 1. ЗФ).

Према томе, у конкретном случају, пољопривредни произвођач који има регистровано пољопривредно газдинство и који не води пословне књиге, а бави се узгојем и продајом цвећа и других биља у расаднику и на пијачним тезгама, сагласно прописима којима се уређује порез на доходак грађана, није обвезник пореза на приходе од самосталне делатности, те самим тим није ни обвезник фискализације и нема обавезу евидентирања промета преко електронског фискалног уређаја када врши продају цвећа и других биља у свом истуреном објекту - расаднику који се налази поред главног пута и на пијачним тезгама.

***

Одредбом члана 4. став 1. Закона о фискализацији („Службени гласник РС“, бр. 153/20, 96/21 и 138/22) прописано је да је обвезник фискализације сваки обвезник пореза на приходе од самосталне делатности у смислу закона којим се уређује порез на доходак грађана и сваки обвезник пореза на добит правних лица у смислу закона којим се уређује порез на добит правних лица, који врши промет на мало.

ФИНАНСИЈСКИ СИСТЕМ

РАЧУНОВОДСТВО

1. а) С обзиром да пословна година матичне фирме 01.07-30.06. још увек није завршена, да ли бисмо у овом тренутку могли да прикупимо сву потребну документацију и поднесемо захтев Министарству за одобрење измене периода фискалне године и да ли би у том случају матично предузеће требало да нам достави копију консолидованих извештаја за претходну пословну годину 01.7.2021-30.06.2022. (јер ова пословна година још увек није завршена и још увек немају те податке)?

б) Уколико је потврдан одговор под а), који би био рок за домаће правно лице које подноси захтев за измену периода фискалне године да се након добијања сагласности од стране Министарства доставе биланси за прву половину године 01.01.2022-30.06.2022. (који су датуми за предају финансијског и пореског биланса)?

в) Који би био најбољи реалан моменат да уђемо у ову процедуру? Да ли је могуће да већ сада ове године можемо добити сагласност за отпочињање извештавања за 2023. са новим датумом фискалне године 01.07.2023-30.06.2024. или ову могућност можемо да стекнемо тек за наредни период (01.07.2024-30.06.2025)?

(Мишљење Министарства финансија, бр. 000162432 2023 10520 016 000 011 003 од 13.6.2023. год.)

Законом о рачуноводству („Службени гласник РС“, бр. 73/19 и 44/21 - др. закон, у даљем тексту: Закон), који је ступио на снагу 1. јануара 2020. године, уређују се обвезници примене овог

закона, разврставање правних лица и предузетника, организација рачуноводства, рачуноводствене исправе и врсте пословних књига, услови и начин вођења пословних књига, Регистар пружалаца рачуноводствених услуга, признавање и вредновање позиција у финансијским извештајима, састављање, достављање и јавно објављивање финансијских извештаја, годишњег извештаја о пословању, извештаја о корпоративном управљању, извештаји о плаћањима ауторитетима власти и нефинансијско извештавање, Регистар финансијских извештаја, Национална комисија за рачуноводство и надзор над спровођењем одредби овог закона.

Одредбама члана 29. став 2. Закона прописано је да зависно правно лице са седиштем у Републици Србији чије матично правно лице са седиштем у иностранству има пословну годину различиту од календарске године, може, уз сагласност министра надлежног за послове финансија, односно Комисије за хартије од вредности за правна лица из њене надлежности, да саставља и објављује редован годишњи финансијски извештај са стањем на последњи дан пословне године која је различита од календарске. Зависно правно лице је у обавези да примењује пословну годину различиту од календарске у континуитету, а најмање пет година од почетка примене пословне године која је различита од календарске.

У вези са постављеним питањима, у наставку су дати одговори по хронолошком редоследу:

а) Пре свега, указујемо да се поменути захтев за давање сагласности правном лицу да примени пословну (а не фискалну) годину која је различита од календарске, приликом састављања редовних годишњих финансијских извештаја, подноси Министарству у складу са Законом. Након добијања сагласности од стране Министарства, неопходно је да се обратите локалној канцеларији

Пореске управе (према седишту правног лица подносиоца захтева) за измену пореског периода сагласно прописима којима се уређује порез на добит правних лица.

Напомињемо да нема никаквих сметњи да се обратите Министарству захтевом (са одговарајућом документацијом) у сваком тренутку и да је у конкретном случају прихватљиво да доставите копију консолидованих финансијских извештаја матичног правног лица за претходну пословну годину (01.07.2021–30.06.2022) с обзиром да ова пословна година још увек није завршена.

б) Дакле, уколико правно лице добије сагласност Министарства да примењује пословну годину различиту од календарске (нпр. почев од 01.07.2023. године), у обавези је да за период 01.01.2023–30.06.2023. године достави Агенцији за привредне регистре финансијске извештаје у року од три месеца од датума биланса (до 30. септембра 2023. године), сагласно члану 44. став 2. Закона.

в) Уколико захтев (са одговарајућом документацијом) поднесете благовремено, тј. у конкретном случају до 30. јуна 2023. године, могуће је да се донесе Решење о давању сагласности за примену пословне године која је различита од календарске почев од финансијских извештаја за 2023. годину, односно за период 01.07.2023–30.06.2024 године.

На крају, указујемо да је више информација о целокупном покретању поступка за добијање сагласности правном лицу да примењује пословну годину која се разликује од календарске доступно на интернет страници Министарства

<https://mfin.gov.rs/usluge/davanje-saglasnosti-pravnom-licu-da-primenjuje-poslovnu-godinu-koja-se-razlikuje-od-kalendarske-godine>.

Одговор у вези са применом прописа дат је према подацима које сте изнели у захтеву. Напомињемо да, сходно члану 8. став 1. Закона о Народној скупштини („Службени гласник РС“, бр. 9/10), Народна скупштина доноси аутентично тумачење закона, као и да, у складу са чланом 80. став 2. Закона о државној управи („Службени гласник РС“, бр. 79/05, 101/07, 95/10, 99/14, 47/18 и 30/18), мишљења органа државне управе нису обавезујућа.

ПОДСЕТНИК

ФИНАНСИЈСКИ ПРОПИСИ ДОНЕТИ У ЈУНУ 2023. ГОДИНЕ

ОДЛУКЕ	
Одлука о врстама девиза у којима се плаћају републичке административне таксе код дипломатско-конзуларних представништава Републике Србије и о висини курса динара за прерачунавање динарских износа такси у девизе	Сл. гласник РС, бр. 54 од 30. јуна 2023.
ПРАВИЛНИЦИ	
Правилник о електронском фактурисању	Сл. гласник РС, бр. 47 од 08. јуна 2023.
ОСТАЛО	
АКЦИОНИ ПЛАН за спровођење Програма за сузбијање сиве економије 2023–2024	Сл. гласник РС, бр. 46 од 07. јуна 2023.
УСКЛАЂЕНИ ДИНАРСКИ ИЗНОСИ из Тарифе републичких административних такси	Сл. гласник РС, бр. 54 од 30. јуна 2023.

CIP – Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

336

БИЛТЕН: службена објашњења и стручна
мишљења за примену финансијских прописа,
главни уредник Ана Панчић. – Год. 32,бр.
1 / 2 (1992) – . – Београд: Министарство
финансија Републике Србије,
1992-. – 20 цм

Месечно. –
ISSN 0354-3242 = Билтен, службена
објашњења и стручна мишљења за примену
финансијских прописа
COBISS. SR-ID 43429132